

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 9063702X

Discursus XVII. Judicium extrmum & Universale gravitatem Peccati
mortalis demonstrat. Si omnis publica vindicta, quam de Peccatoribus
Deus sumpsit, est certum argumentum divini contra peccatum odij, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51653)

✽(†)✽

DISCURSUS XVII.

*Ex Judicio Universali demonstratur, quantum malum sit
Peccatum mortale.*

I quis omnium temporum historiam nōset, nulli rei aptius hunc Mundum, quàm loco prælij compararet, in quo ex unâ parte divina Justitia peccatum, ut illud omnino destruat, invadit; & ex alterâ parte illud idem humana perversitas indicibili cum obstinatione defendit. Verum est, peccatores inæqualibus pugnantes armis sæpius in hoc periculoso bello devictos esse; jam igne à cœlo delapso combustos, jam aquis etiam universalibus submersos, aliàs fame deletos, quandoque ferro internecioni dados, modò horribili consumptos peste, modò millenis alijs adversitatibus, quasi à totidem Dei exercitiis, exterminatos esse. Attamen, quis crederet? Ipsi semper adhuc contumaciores, arbitrij suilibertate furentes prælium redintegrarunt, statueruntque illud ipsum in finem usque continuare. Quamobrem Justitia divina se ab ijs vinci nolle decrevit. Propterea magnum illum decretorij prælij diem elegit, in quo ultimum, & fatalem peccato interitum adferre decidit. Hic conflictus est Judicij universalis dies, ideòque toties in Scripturis, *Die Domini* vocatur; hic enim ille

ipse dies est, quo potentiam suam Mundo ostensurus est. Hanc igitur magnam prælij diem hodie oculis vestris proponere cogito, Charissimi mei, discursum in tres partes distincturus. Prima ager de aggressionem Domini, ad judicium adventantis. Secunda tractabit de pugnâ, in apertarum conscientiarum examine; tertia denique post latam sententiam ultimum excidium describet. Hæc omnia verò ideo explananda suscipiam, ut ingentem peccati mortalis malitiam, tanti mali causam, vivacissimè apprehendatis, &, ut par est, detestemini.

I.

II. Antiquissimus Dei mos illud tenet solenne, ut antequam notabiliores de terrâ sumat pœnas, antè plura præmittat signa, ut tantò minus excusationis prætereant Peccatores, si à Salute excludantur. Cujus rei plurima possem adducere testimonia ex varijs multarum Gentium historijs, nisi non omnibus pluri valeret infelicis Hierosolymæ famosa illa devastatio, præmonitæ, antequam à Romanis in pulverem converteretur. Josephus refert, anno integro *Lib. 7. ante devastationem Comeram, gladij c. 12. de figurâ toto illo tempore compa-bell. Jud* ruisse, & quasi pendulum supra infelicis illius urbis caput hæsisse. Item

D d 2   Juve

Juvenara ad altare pro Sacrificio adductam, in via Agnellam partu edidisse: portamque templi orientalem, quæ tota ex solido fusa erat ære, nemine manus admovente apertam fuisse, ad quam aperiendam aliàs viginti hominum opera requirebatur. Denique quia Judæi, semper sardiores, hanc divinæ Justitiæ linguam, ejusque minas non intelligebant, clariùs illis locuta est, dum numerosas aciei ordinatæ phalanges, invicem præliantias in aère illis exhibuit, terribilèmq; ex diversis Templi locis vocem audiri fecit clamantem: *migremus hinc, migremus hinc*: ita ut nunquam sciri potuerit, à quo voces illæ formatæ fuerint. Hæc & similia prodigia, quasi totidem faciæles, Deus misit Hierosolymæ, ut tandem conversa non exspectando assultum ad deditionem aures accommodaret. Quare si tanta unius civitatis ruinam præcelsere portenta, qualia illa, quæ universale Mundi præcedent excidium, futura sint signa, arguite.

Joel. 2. Dabo prodigia in cælo & in terrâ, 3. antequam veniat dies Domini magnus. Ita DEus ipse per Joëlem Prophetam nobis significat.

III. Verùm tunc signa illa non erunt alia, quàm velut milites & armatæ cohortes ad inchoandam pugnam, non autem præcones pacis, ut sunt moderna signa, quæ ad illam impediendam invitant. Ideò præ-

Matt. 24. 30. Erit tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio Mundi usque modo, neque fiet. Sol enim & Luna, Stellæve, quoad tertiam partem

adeò obscurabuntur, ut dies futura sit, sicut nox, & nox ipsa triplè naturâ suâ tenebrosior futura sit. *Omnia lumen cæli maria cæli marere faciam super te, & dicit Dominus Deus.* In ignis elemento varij formabuntur Comete, qui summo cum omnium hominum horrore, ab alto decident, qui magis eo spectaculo terrebuntur, quam magno quodam in loco fieri soleat, ubi latâ contra aliquem excommunicationis sententiâ, ad populi terrorem fax accensa è sublimi in terram dejicitur. Quidam horum Cometarum, inter alios à Scriptura vocatur *abysinthium*, & hoc propter effectum, quem produceret, varijs fluminibus, fontibusque amarorem indendo, in turpium illarum voluptatum pœnam, quibus tories Peccatores in DEI despectum delectati sunt. AËt torus venenatus hac via tot murmuraciones contra proximum, tot turpitudines, tot perjuriam, tot horrendas incipiet vindicare Blasphemias, quæ etiam ab hominum Christianorum linguis in cælum prolatae sunt. Mare furibundum tanquam leo rugiet, ut impios devoret, & in tanti sanguinis innocui olim effusi vindictam, omnes aquas suas sanguineo imbuet colore; sed sanguine pallido & corrupto, qualis è mortuis corporibus manare solet. In tantâ rerum omnium perturbatione, cogitate quid terrâ futurum sit. Si illa plùs quàm alia elementa peccatoribus in delictis suis servivit; etiam plùs quàm alia elementa, ad pœnas illorum indignabunda operam suam seditionibus, siccitate, fame & horrendâ præcipue con-

DEMONSTRATUR, QUANTUM

MALUM SIT PECCATUM, 213

concuſſione locabit. *A facie ejus contremuit terra.* Omnia hæc prodigia ideo erunt quali funeſta illa campana, quæ tanto cum horrore, antequam Rei ad patibuli ſupplicium educantur, pullatur. Sanctus Clemens in Recognitionum ſuarum libro refert, sæpius ſe ex ore Sancti Petri Apoſtoli Magiſtri ſui hæc verba audiviſſe: Deus ab æterno diem quandam elegit, in quo omnium poenarum exercitum prælio funeſto vult congregi cum exercitu omnium peccatorum: & hic dies erat iſte, de quo loquor, id eſt, dies Judicij. *Dies Domini magnus & horribilis.* Magnus quoad Deum, horribilis quoad nos. Quare creditote nullam eſſe, nec formam nec figuram proportionatam, quâ dies tam horrendus declarari queat; Ideo Prophetæ tantum ſibi non tribuentes, ut illam, prout decet, deſcribere poſſint, varia nomina diverſis circumſcriptionibus illi dedere; è quibus tamen nullum unquam invenère, quod eum adæquatè referret. Dies amarus, dies iræ, dies indignationis, dies tribulationis & anguſtiæ, dies calamitatis & miſeriæ, dies tenebrarum & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubarum & ſtridoris, omnes fuere nomenclationes à Propheta Sophonia collectæ, quæ exiguam quandam horroſis illius magno hoc judicij die futuri ſpeciem proponerent. At tamen omnes hi terrores aliud non erunt, quàm quoddam præludium, quo Judicis jam jam adventantis præſentia ſignificetur, & conſequenter non erunt aliud, quàm parva quædam

velitatio, ſanguinolenti illius prælij mox ſecuturi nuncia. *Postquam autem hæc fecerit tibi, inquit DEUS per os Propethæ Amos, Preparare in occurſum DEI tui.* Quali dicere vellet: noli putare, Munde ſcelerare, hæc, quas nunc experiris, poenas ſufficere, quibus profundiffima peccatorum tuorum malitia puniatur. Omnia hæc ſunt tenuia dolorum tuorum principia. *Initia ſunt dolorum.* Præpara te tantum ad comparandum, coram DEO tuo, qui hiſce ſignis aliud non intendit, quàm ut te coram ſe in judicium vocet. *Preparare in occurſum Dei tui.*

IV. Primò quali Chriſti velitaris miles præcedet ignis: *Ignis ante ipſum præcedet;* Verum tam terribilis erit ignis, ut ne Infernus quidem voracior, in voragine ſua habiturus ſit flammæ. Non ſolum ſylvas, domos, civitates & homines, quos obvios habebit, comburet, ipſam que terræ ſuperficiem, quàm vaſta ſeriem eſt, in cineres rediget, ſed ipſos etiam montes penetrabit, ut ſaxa & metalla, in viſceribus illorum abſcondita, liquefaciat. *Petra ſicut cera liqueſcent ante faciem tuam.* Imò tantum ſupra montes elevarus, quantum aquæ diluvij illos ſupergreſſæ erant, omnia elementa deſtructrices flammæ ſuas ſentire faciet. Tunc etenim cognoſcent homines, quid fuerit hic Mundus, quem plùs quàm Deum adoraverunt. *Postquam Daniel Draconem interfecerat, ad Babylonios converſus inquit: Ecce quem colebatis, ecce quem velut Deum adorabatis.*

Amos. 4.

Pſ. 96. 3.

th. 16.

18.

S. Th. 3. p.

ſupp. q.

74. ar.

3. 4. 5.

Dan.

14. 17.

ET DISCURSUS DECIMUS SEPTIMUS, EX JUDICIO UNIVERSALI,

Babylonij, nunc videtis non esse aliud, quàm mortuum & peste plenum cadaver. Idem hoc peccatoribus Mundo jam devastato, & in cinerem redacto dici poterit. Ecce quem tot seculis colebatis. Ecce hic est divitiarum vestrarum, voluptatum, honorum & ambisiosorum proventuum finis. An talis Mundus tam fidelem vobis videtur mereri cultum? Sed nimis citò in peccatores nondum penitus deletos invehimur. Sequamur igitur aciei ordinem. Postquam velut simplices velites omnium creaturarum phalanges, ad arma in peccatorum vindictam, à Justitià divinà vocatæ jam præcesserunt, tandem toto cum exercitu, ipse Christus adveniet: *Dominus sicut fortis egredietur.*

Ma. 42. Sed quis unquam Adventus illius horrorem concipere poterit? Spem, illum unquam mente comprehendendi, omnino nobis adimit Prophetæ, multò autem magis eum verbis explicandi. *Quis poterit cogitare diem adventus ejus?* Satis est dicere, ipsos etiam Sanctos Redemptorem comitantes, licet aliunde securissimos, timore percellendos esse.

Mal. 3. *2.* *Mat. 24. 29.* Eodem prorsus modo, quo, qui è sublimi profundissimum intuetur precipitium, exhorrescit, licet undique, ne cadere posset, vallatum se advertat Nisi dicere velimus illos ob nimium terrendos excessum, quo omnem suam comprehensionem & capacitatem, licet aliunde tam vastam, à Justitià divinà superari vident. Arma verò, quibus Christus primum faciet insul-

S. Th. Suppl. 9. 73. ar. 2. ad 2.

Mat. 24. 29. Eodem prorsus modo, quo, qui è sublimi profundissimum intuetur precipitium, exhorrescit, licet undique, ne cadere posset, vallatum se advertat

S. Th. Suppl. 9. 73. ar. 2. ad 2.

Nisi dicere velimus illos ob nimium terrendos excessum, quo omnem suam comprehensionem & capacitatem, licet aliunde tam vastam, à Justitià divinà superari vident. Arma verò, quibus Christus primum faciet insul-

S. Th. Suppl. 9. 73. ar. 2. ad 2.

licet aliunde tam vastam, à Justitià divinà superari vident. Arma verò, quibus Christus primum faciet insul-

licet aliunde tam vastam, à Justitià divinà superari vident. Arma verò, quibus Christus primum faciet insul-

tum, erunt, conveniens illi Majestati & ira vocis suæ.

V. Quod Majestatem attrinet, necesse est dicere, illam debere esse grandem, cum futura sit Majestas DEO irato digna. *Cum venerit Filius hominis in Majestate suâ, & omnia Milt. Angeli ejus cum eo.* Quando Deus 21, 31 descendit, ut Habræis supra montem Sinai verticem daret legem, curru atris nubibus circumdato vectus adfuit, quem milleni & milleni bellicosi Angeli, quasi prima acies, comitabantur, tantò cum fulgurum emittantium, fulminumque disjectorum sonitu, ut non solum debiles Israelis filij, sed etiam ipsi circumjacentes contremiscerent montes. Quare, si tantus fuit Majestatis terror, quo, dum legem attulit, usus est, quantus non erit ille, quo legem contempnam vindicaturus est? *Indivius vestimentis ultionis.* Insuper, ut veritati locus sit, ipse in propria personâ non comparuit, supra montem Sinai (quem admodum ultimo die in valle Olivarum adveniet) sed nomine suo aliquem Archangelum, tanquam Locumtenentem, aut Legatum suum miserat. Quis igitur exprimere poterit, qualis futura sit personalis veri principis Majestas, si talis fuit illa, quam Ministro suo tribuerat? Quare notandum est, Christum ad Judicium in Majestate sibi propria venturum: *Cum venerit Filius hominis in Majestate suâ.* Nunquam enim nativa ejus Majestas Mundo ostensa fuit. Quare nullus tunc in dubium revocare poterit, an ille ipse sit, quem

piet, tantæque Majestati vocem iræ
adjunger; *Dabit vocem suam ante fa-*
Joel. 2. ciem exercitus sui?

11. VI. Et non tantum terra, sed ne ipsi
quidem Cœli illo temporis momento
securi erant. *Dominus de Sion rugiet,*

Joel. 3. & movebuntur cœli. Hæc ira erit

6. tam magna, ut reprobis malis non
tantum sub montium ruinis sepeliri,
ne iratum cogantur intueri Judicem,
sed etiam libentius in ergastulis suis
infernalis manere præoptent. *Quis*

Job. 14. mihi hoc tribuat, ut in Inferno protegas

13. *me?* Loco omnium peccatorum in-
quiebat Sanctus Jobus, *donec pertran-*

seat furor tuus? Illos in tantis flam-
mis, ut ardeant, relinquere, affectuosæ

pietatis actus, & amicæ protectionis
opus foret pro damnatis, si magnam

illam, coram Omnipotentis Judicis
tribunali comparationem subterfuge-

re possent. Alauda aded timet acci-
pitrem, ut ad fugiendum illum non

solum sæpius in ipsos puteorum fun-
dos, sed etiam saribunda in accen-

sas fornaces se projecisse visa fuerit.
O miseros peccatores! Si etiam ipsi

iratum Christi contra se vultum ira
possent effugere, in quas non voragi-

nes quamprimum se præcipitarent,
in quas non flammæ proruerent, ut

Apo. 2. à facie ejus se absconderent? Va ter-

12. *ra & mari,* inquit Sanctus Joannes,
quia descendit Diabolus ad vos, habens

iram magnam. Sed quanto magis
væ Mundo, quia non Diabolus, qui ex

se nihil potest, contra eum procedit;
sed ipse Deus, qui omnia valet, tam

magnâ cum irâ, quanta ejus fuit Mi-
sericordia, quantumque ex patre nostra

ejusdem fuit abusus, contra eum
progredditur. *Habens iram magnam.*

Magna erit hæc ira plurimas ob cau-
sas. Primum quia longo tempore ab

illo suppressa fuit. Fluvius aliquot
tantum horis detentus, quanto cum

impetu decurreret? Cogitate quid
futurum esset, si multis seculis deten-

tus fuisset? Solus Jordan fluvius
alioquin tam placidus & quietus, si,

quemadmodum aquas superiores de-
tinuit, donec Sacerdotes cum Arch

transissent, ita usque in hodiernum
diem eas retinisset, & hoc momen-

to denique toto cum impetu dilue-
ret, quas non strages & calamitates

inferret agris, quos obvios haberet,
& quas non postea mare ingressus ex-

citaret tempestates? Ira itaque DEI,
erit ira à Mundi principio, usque in

finem decemta, atque ideo quo ma-
jor præcessit in expectando dilatio,

tantò major in puniendo secutura est
violenia. *Volens DEUS ostendere*

iram suam, inquit Apostolus, *susti-*

nuit in multâ patientiâ. Quasi dice-
ret: plurimas simul aquas congrega-

vit DEUS, quas super peccatores ob-

stinatos omnes unico momento effun-
det, ita ut ab ipsis cum rigoris horri-

bilissimi demonstratione absorpti ma-
neant.

VII. Ad hæc ira DEI tunc tota pura
erit absque ullâ compassionis admix-

tione. Id quod Justiciam divinam dul-
corat, est, quod comitem habeat Mi-

sericordiam, à quâ nunquam separatur.
Cum iratus fueris, Misericordia recor-

daberis. Sed in die Judicij Justicia
erit sola, ira ut Christus non permittat
à Mi-

à Misericordia se interpellari, velut procal eam à se amandasset. Hanc ob causam Deus præcepit Olee, ut uni filiarum tuarum terribilissimum hoc imponeret nomen: *Sine misericordia voca nomen eius, dixit enim, quia non addam ultra, misere domum Israel.* Verum hanc homines veritatem nunc sibi non possunt persuadere, quia nunquam illius effectus experiuntur. Cherubin ille, de quo in templo suo mentionem facit Ezechiel, duas habebat facies, ab una parte hominis, ab altera faciem habebat Leonis. *Duas facies habebat Cherub, faciem hominis ex hac parte; & faciem leonis ex alia parte.* Verum an scitis Charissimi, cujus imago fuerit mysticus ille Cherub? Erat Christi Domini nostri figura, cui binæ sunt facies, una hominis tota amabilis & mansueta; & hæc est illa, quæ nunc peccatores aspicit, invitat, & penitentes recipit. Altera est Leonis, tota horribilis & furebunda; & hæc est illa irata facies, quæ ultimo illo die omnes injurias à tot seculis toleratas est vindicaturus. *Facies hominis ex parte, quod est tempus præsens, & facies leonis ex alia parte, quod est tempus futurum.* Quare quemadmodum nunc Deus ad eum benignus est, ut minus aliquid, quam hominem se demonstrat, tantas sufferens injurias, quas nemo hominum toleraret unquam; sic tunc ad eum rigidus erit, ut plusquam Leonem se demonstraturus sit; easdem injurias & offensiones incomparabili vindicaturus furore, ubi non amplius ex-
R. P. Segneri S. I. Christ. Instr. Tom. II.

cusationes, aut preces, aut lacrymas, aut submissiones, licet in præsentem admittantur libentissimè, acceptabit.

VIII. Et hanc credo esse causam, ob quam Deus ipse non solum Leoni, sed etiam Urse, ob catulorum amissionem in rabiem actæ, se comparet. *Occurram eis quasi urse raptis catulis.* Leo enim velut animal generosum, nihil mali infert ijs, qui se coram illo submitunt; & licet iratus, non invadit in terram projectos, sed transit, contentus, sibi victoriam cedi. Non sic Ursa, præsertim quando magis, quam unquam furit contra eum, à quo novit exspeculatos fuisse ablatos. In hoc quidem actu deprehensus venator se humiliare, & in terram projicere poterit, sed nihil ei proderit. Ursa non ignoscit, dentibus dilacerat, unguibus proterit, nec satiabitur, donec latronem suum totum in frustra discerptum, omniaque ejus viscera per agros dispersa viderit. *Occurram eis quasi Urse raptis catulis, & dirumpam interiora jecoris eorum.* Viva hujus veritatis apprehensio sufficere deberet, nec alio opus esset motivo ad vitam in melius commutandam.

IX. Certus quidam, liberioris vitæ Adolescens, ad eum dissolutè sensuum voluptatibus in prædam se dederat, ut de anima sua magis sollicitus non esset, quam, si nullam omnino haberet. Scelera quidem ipsius in principio ad eum recta fuerunt, ut vix ab ijs, quos morbi sui complices habuit,

Ezechiel
40. 19.

S. Vinæ
cent.

Ferrer.

Serm. in
Sexag.

Ee

buit,

buit, dignosceretur: sed omni verecundia paulatim amissa eò devenit audacia, ut lascivum esse sibi gloriæ duceret. Reprehendebatur quidem à Confessariis, corrigebatur à Cognatis, admonebatur ab Amicis; sed omnes incudem percutiebant, quæ verberibus magis induratur. Cogitate, quæ fecerit admonitiones, qui maximam suam in hoc ambitionem posuerat, ut totiùs Patriæ scandalum haberetur. Quare aliud quàm e cælo remedium expectari non poterat; quod deniq; Deus adhibuit, ut aberrantem miserum Adolescentem ad meliorem frugem reduceret. Quadam nocte somno jam oppressus Christum aspectabilem habuit, Angelis stipatum, magnificentiâ & Majestate circumdatum, supraque thronum planè igneum sedentem. Et quid, vultu ad Angelos converso, inquit, facit hic audax & facinorosus? Tanto tempore meâ abutens patientiâ in peccato obstinatur. Aut vitam mutet, aut quamprimum ad hoc meum vocetur tribunal, ut debitas scelerum suorum penas luat. His ita dictis somnium evanuit, juvenisque evigilavit, sed ita terrefactus, ut delecto surgens præ horrore se incanuisse viderit. Nec solùm pilos, sed etiam vitia mutavit, eo quidem modo, ut verba Christi mirabilem illum effectum produxisse visa sint, quem accensa fornax in metallis operatur, quæ unico quasi momento adhaerentem illis rubiginem cogit disparere. Compunctus & confessus est, nec amplius fuit ille,

qui fuerat prius. Hoc ex eventu colligere vobis licet; quantum ex unâ parte judicij extremi valeat memoria ad mores corrigendos, & quantum ex alterâ parte Christi Judicis aspectus peccatoribus terrorem incussurus sit, cum sola ipsius imago per somnium vasa in unica nocte, brevi sanè tempore, ex Juvente semen fecerit.

X. Quid igitur facient miserabiles illi, ut talem aspectum effugiant? An non putatis, eos, si possent, proprijs manibus sibi oculos eruturos? Rex Saul à Philistæis in prælio victus, memor tot se olim victorias ab ijs reportasse, adeo periculum, ne vivus is eorum manus deveniret, timuit, ut prono pectore proprii ensis cuspidi innixus, potiùs desperatam mortem sibi acciret, O si eandem sibi peccatores inferre possent: quanta illorum die isto futura esset consolatio? Verùm omnis hæc Spes abscissa est, Non solùm mortem sibi inferre non poterunt, sed, ne quidem clausos aut in terram fixos tenere poterunt oculos, ut iratum Dei vultum non videant, contra quem bello, nescio an magis aperto, quàm diuturno, sagittas suas miserunt. *Videbunt in quem transfixerunt:* inquit Scriptura. Majestatis illius intuebuntur præsentiam, iram vocis illius sentient, & in utraque horrendam impietatis suæ malitiam agnoscent.

XI. Et hoc ipsum optarem, Charissimi, ut etiam à nobis in hoc magno Christi Judicis adventu consideremus, qua consideratione tandem allquando nobis persuaderetur, quàm
in.

Inexplicabilis sit Peccati gravitas: si-
 enim res hunc adventum precedentes
 perpendantur, siue adventus ipse con-
 sideretur, non poterant sensibiliores,
 aut horribiliores tanti mali, cuius pec-
 cando nos reos facimus, Mundo dari
 demonstrationes. Primum quid videtur
 vobis de igne illo, qui Iudiciū præce-
 dens universum Mundum combustu-
 rus est: *Quo terra & quæ in ipsa sunt
 opera exurentur?* An non idē cum ter-
 ra vobis facere videtur Deus, & cum
 creaturis suis, quod cum omnibus pes-
 ste infectis fieri solet, totiq; earum su-
 pelle cūle? Generali quādā purgatione
 omnia à peccatorum contractu infe-
 cta exuret. Olim Deus universalis di-
 luvij aquis Mundū purgavit; sed quia
 illud diluvium tam efficax non fuit, ut
 immanissimarū turpitudinum & scele-
 rum pestis de novo non repullularet,
 & plusquam unquam humanum ge-
 nus inficeret, ideo alio ignis diluvio
 magis efficaci pestifera infectio à pec-
 cato illata ab omnibus rebus aufere-
 tur, Deique implacabile elucescet
 odium, quo hoc infernale monstrum
 prosequitur. Dux belli, qui ipsa etiam
 castra, quæ hostis fixerat, flammis con-
 sumit, cuius aperte demonstrat sum-
 mum hoc hostilitatis actū odium, quo
 erga adversarios flagrat, quāmq; in-
 ferret illi stragem, si in potestate suā
 foret. Eodem modo de hoc incendio,
 quo ante iudicium Deus terram com-
 buret, & de generali hac renovatione,
 qua inferiores cæli mundabuntur, ar-
 gumentari libebit. Quid mali ex se fe-
 cit terra, quid mali admiserunt cæli?

Nullum aliud, quàm quod materialiter
 hominibus ad peccandum auxilio,
 aut instrumento fuerint. Cæli supra
 peccatores amicos suos depluerunt in-
 fluxus, Sol, Luna & Stellæ suum præ-
 buerunt lumē, Terram victum suppe-
 ditavit, isque in hoc perduellū bello
 contra Deum mansiones dedit, & ideo
 creaturæ à Deo exercituum, aut igne
 comburentur, aut mutabuntur, qui
 cælum novum & terram novam,
 omnis culpæ contagione vult liberam,
 ita, ut omnibus illius, quam contra
 peccatum & peccatores profiteretur, ini-
 micitia sit manifesta. Sic quoque le-
 ges humanæ statuerunt, ut domus, in
 quā conjuratio caput, fisco addicatur,
 & ubi delinquentem apprehendere
 nequit Justitia, in odium delicti ab
 imagine ipsius pœnis sumit. At vi-
 dete, quando majus sit Dei odium, quo
 impiorum malitiam prosequitur;
 Domus, in qua conjurationem orsi
 sunt, non fisco addicatur, sed diruitur,
 imò in cineres redigitur, ut omnis
 actionum ab illis patrarum coram o-
 culis Dei aded abominabilium tollatur
 memoria. Eodem quoque modo, licet
 in manu sua habeat delinquentes, nō
 illi sufficit eos solos punire, sed omnes
 illorum quascunque reperit fortē su-
 pra terram statuas, omnes vestes, sup-
 pellectilem, omniāque pretiosa eorū
 igni addicit, imò iram suam exercit
 contra omnes res conditas, quæ, licet
 invixæ, tanquam divinæ offensionī
 instrumenta peccatoribus servierunt
 & postquam rebelles suos proprijs eo-
 rum armis, id est, creaturis contra
 ipsos

Ps. 36. 1. ipsos insurgentibus devicerit, arma confringeret, arcusque & sagittas, quibus usifuerant, comminuer. *Gladus eorum intret in corda ipsorum, & arcus eorum confringatur.* O quam grande igitur malum est peccatum mortale, cum etiam propter ipsum supra creaturas innocentes iram suam effundat Deus, terram, elementa, ipsosque caelos destructurus sit, propter operam qualicumque modo impiis praestitam!

II.

XII. Nunc, ut ad propositum redeamus, sola haec prima invasio sufficiens esse deberet ad victoriam concedendam; solus tanti Domini in praelium in persona sua descendens adventus, apparatus, solaque Dei iratae actualis visio satis esse deberet.

Prov. 16. 14. *Indignatio Regis, nuntij mortis:* At non ita, vult insuper pro majori peccatorum exterminio praelium inchoari. Quamobrem fingite animis, videre vos in sublimi torum aërem primo Angelis, deinde Sanctis, quotquot unquam fuerunt, Apostolis, Patriarchis Prophetis, Martyribus, cunctisque alijs Sanctis replem esse, tamque luminosis vestitis corporibus, ut quisvis illorum septies Sole nostro splendidior appareat, infra verò imaginamini supra terram à vobis Dæmones, & Damnatos corporibus monstruosissimis circumdatos, palpitanes, & plangentes conspici, & quasi infelicem turbam in Amphitheatro feris destinatam, omni momento earum fauces expectare. In tali rerum statu, inquit S. Augustinus, culpam

commissarum multitudine, quasi exercitus in aciem dispositus coram oculis Impiorum contra eosdem comparebit. *Ordinabuntur coram infelice omnia delicta sua.* Haec multitudo non erit turba aliqua confusa, sed erit exercitus in tuas phalanges distinctus, qui triplici praesertim acie constabit, in prima erit omne malum admissum; in secunda omnia bona pravâ mente facta, in tertia omnia bona ommissa comparebunt. Ex adversa trium harum acierum parte, alius divino um beneficiorum exercitus in tres quoque ordines dispositus congregabitur, malorum, à quibus liberati fuimus, bonorum, quae accepimus, bonorum denique, quae nobis promissa fuerant. Quis nunc horrendam illam pugnam à duobus his exercitibus bonorum, scilicet acceptorum, & malorum, Deo invicem redditorum capere poterit? Satis est dicere, hanc pugnam sufficientem esse, ad Dei magnitudinem hactenus non cognitam, manifestandam, *Et scietis, quia ego Dominus.* DEUS creando Mundum, leges condendo, adventu suo nos instruendo, vitâ suâ nobis praelucendo, morte sua remedium nobis adferendo, aliud denique non intendit, quam, ut ille, qui est infinitè Sanctus, & consequenter peccati in infinitum hostis, cognosceretur; verùm peccatores duritiâ suâ ad hanc gloriam agnoscendam cooperari noluerunt. *In Mundo erat per redemptionem, & Mundus per ipsum factus est, per creationem, & nihilominus, Mundus enim non cognovit,* pro-

propter obstinationem, taliter erga Deum se gerendo, quasi neque à Deo factus, neque redemptus esset. Verum his tenebris non semper erit locus supra terram, veri Solis gloriæ tam injuriosis, sed extremâ cum reprobatorum confusione, summò que Dei ipsiusmet tantopere jam contempti honore illæ dispellentur. Quod duobus fiet modis, Primò omnia peccata publicè manifestabuntur, secundò quævis enormitas in illis contenta palam fiet.

XIII. Plurima oculis nostris abscondi possunt, quia in oculis nostris lumen non habemus, sed illud jam in objectis à nobis inspectis præsupponimus. Hoc modo non se habent oculi Christi, Sancto Joanni oculis planè ignitis apparuit. *Oculi ejus tanquam flamma ignis.* Ut nobis significaret, se lucem in pupillis totam accensam habere. Ideoque aliorum non utetur testimonio ad culpas nostras quasi toridem eum facibus indagandas; divinâ suâ utetur scientiâ, eâque solâ omnia manifestabit occulta. *Posuisti saculum nostrum in illuminatione vultus tui.* Quid ergo tunc miseris fiet peccatoribus, qui velut infelices talpæ sub terra delitescere assuerat, se vi è tenebris extrahi videbunt, diemque Domini, in eoque cunctas suas abominaciones cælo terræque decretas, antè incognitas, asplicere cogentur? Tunc agnoscent, verè Deum non dormivisse; quando peccata illorum non puniebat, demonstrâsque si ita licet dicere, peccata non puniendo, quasi Leonem apertis ocu-

illis dormivisse, ut quasvis eorum actiones attentissimè annotaret.

XV. Sed adhuc parum esset, si se divinæ scientiæ suæ lumine ad nihil aliud, quàm ad scelerum numerum detegendum uteretur. Sed quod amplius est, hoc lumine etiam malitiam manifestabit. Dux tunc in interna noctra animæ voragine tenebrarum qualitates, quædam positæ sunt à natura, aliæ ab ignorantia. Tenebræ à natura collocatæ sunt profundæ cordis cavernæ, ad quas nullus creatus attingere potest aspectus. *Pravum est cor omnium & inscrutabile: quis cognosceet illud?* Oculi verò divini tam atram noctem quamprimum in clarum convertant diem! numerum, causas, circumstantias, cujusvis etiam peccati modum detecturi. Sed hoc non satis erit. Restant aliæ ignorantie tenebræ, ob quam tam parum peccatum cognoscitur, ut nihil mali appareat, & non nisi jocus, lepor, aut gratia malumque risu dignum videatur esse. *Deformitas sine dolore.* Sed has tenebras bene illuminabit Deus, *illuminabit abscondita tenebrarum.* Siquidem omnibus reprobis quendam divinæ cognitionis suæ radium concedet, & de peccatis suis secundum æstimationem, quam de ipsis divina format justitia, judicare coget. *Tunc confusio,* inquit S. Thomas, *respiciet æstimationem Dei, quæ secundum veritatem est de peccato.* In hoc consistit sapientia, cognoscere res per causas altissimas. *Sapientia est cognitio per causas altissimas.* Et hanc infaultis

peccatoribus Deus concedet sapientiam, ut illius veritate malitiam suam per causas altissimas cognoscant, id est, per infinitam Dei Majestatem, quem offenderunt, & per infinitam hominis vilitatem, à quo offensus fuerat, unde explicari non potest, quàm confusione afficiendi sint miseri. O si quis nunc unicum hujus lucis radium habere posset, quàm vel ob minimam Deo illatam confunderetur injuriam; Cum jam ob cæcitatem, qua opprimimur, potius superbiam edamus signa, res quasvis secundum extremam ignorantiam nostram judicantes. In illo igitur die secundum divinam veritatem, juxta quam Deus judicabit, nostram quoque feremus sententiam, *Judicabit orbem terrarum in veritate sua.* Et immensa hæc peccatorum confusio non erit transitoria, sed per omnia sæcula stabiliter durabit. Interdum pro majori proditorum supplicio columna solet erigi, in qua ad perpetuam infamiam infidelitatis scelera exhibeantur. Talis columna cuiusvis peccatori propria sua erit conscientia, in qua horrenda proditoris suæ Ingratitudinem insculpram lecturusest, ita, ut tam odioso objecto nunquam oculos avertere possit. Nunc quidem impij iniquitates suas aliorum oculis occultant, tunc verò eas nequidem oculis propriis abscondere poterunt. *Arguam te, & statuam contra faciem tuam.*

Ps. 95.

Ps. 49.

21.

XV. In hoc misero rerum statu eritne aliquis, qui compatiens peccatoribus promptam adferet opem, antequam irrevocabili damnationis

sententia omnino eliminentur? Quid vobis videtur? Imò etiam Ipsi Sancti insurgent contra illos, persequenturque, ostensuri, quanti divinam faciunt gloriam, ut eadem post tot jacturas in ultimo rebellium suorum exterminio reparetur. *Stellæ cadent de celo, & luna non dabit lumen suum;* per stellas in extremo die de celo caluras supra peccatores, quædam Sanctos cæli incolas intelligunt, qui de advocatis nostris in rigidissimos convertentur Judices. Et per lunam, quæ consuetum non dabit lumen, Sanctissimam Virginem interpretantur, quæ omnino pro miseris istis cessabit intercedere, imò Soli divino Redemptori tunc implacabili juncta eosdem persequetur. Quando Luna Soli est opposita, tunc pro terræ emolumento tota lumine plena est; oritur, quando Sol occidit, & de nocte quasi diem facit vigilantibus, etiam in generali totius Mundi somno. Talis nunc est pro nobis Virgo Sanctissima, intercessione sua Justitiæ Soli se opponit, qui est Filius ipsius, & quando propter culpas nostras iratus faciem suam à nobis abscondit, receditque, tunc pulchra hæc Luna exurgit, ut nos consoletur, suæque gratiæ splendoribus illuminet tenebras nostras, nec non desideratam nobis veniam obtineat. Verùm in die illo tremendo hæc Luna Mundo inferiori tam amica, nobisque propter Misericordiæ suæ viscera, tam propinqua, adeoque prompta & propicia, non jam Filio suo se opponet; planè illi consentiet, neque terribilem illam sententiam

ever.

eveneret, sed suffragio suo confirmabit. Unde instar Lunæ Solē sequentis non amplius pro terra benignitatis fulgebit luce, ipso cum Sole occumbet, notemque magis tenebrosam reddet.

III.

XVI. Infelicissimos igitur peccatores, omnique defendendi se vigore privatos, si saltem ipsis effugiendi pateret via: ita, fugient quidem; sed necesse est, ut primò horribilem illam & funestam, jam pridem ipsis præparatam audiant sententiam, quæ strage magis ignominiosâ, terga vertere cogantur. *Discedite à me maledicti in ignem æternum*, dicit Deus. Quando

Matth.
23. 41.

Christus moriebatur in cruce, non tam languens, quàm clamans; & magnâ voce clamans, mortuus est. *Emissa voce magnâ expiravit*. Quòd si talis vox fuit Christi moribundi & gerentis personam Rei, qualis erit vox Christi sustinentis personam Judicis? Profectò talis erit, quæ à toto Universo magno cum horrore audietur, contremiscèntque fundamenta terræ, ita, ut & columnæ cæli commovendæ sint. *A voce tonitrui formidabunt*. Tandò magis, quia Deus sententiam proferendo, quid horrendi in ea continetur, ejus vivam & altissimam in cunctis impijs explicationem impressurus est. *Discedite à me maledicti in ignem æternum*.

23. 103.

XVII. In hac prima voce, *discedite à me*, omnes poenæ damni comprehenduntur, quibus Reperi in æternum subjicientur, & in reliquis, *in ignem æternum*, omnes poenæ sen-

sus comprehenduntur, quod idem erit ac dicere: *Discedite à me*, qui sum Deus vester, primum principium & ultimus finis vester. *Discedite à me*, qui sum Redemptor vester; à me, qui propter vos homo factus sum, nec unquam quàm diu vixi, cessavi vestrâ causâ dolere & affligi: à me, inquam, qui pro salute vestrâ usque ad mortem Crucis me demisi. *Discedite* è conspectu meo, à protectione meâ, à Regno meo, ab omnium paternorum bonorum possessione; *Discedite* à meis amicis, ab Angelorum illorum Societate, quos quondam custodes vestros assignaveram, ab omnium Sanctorum mihi assistentiam cœtu, à Martyrum militum meorum, Virginumque Sponsarum mearum consortio vos eripite. Abite à conspectu Matris meæ, quæ etiam irata vos inveni nequit. *Discedite maledicti*: & maledicti non à me, nec à Patre meo, qui ex patre nostra omnia bona vobis volumus, sed à peccato vestro, à quo omnia mala in vos derivantur: *Maledicti* in anima, maledicti in corpore, maledicti in intellectu, maledicti in voluntate, maledicti in internis & externis sensibus, maledicti in vobis, maledicti in socijs vestris, maledicti in tempore, maledicti in æternitate. Amavistis maledictionem: ecce cecidit illa super vos: odistis benedictionem, ecce per omnia sæcula illa à vobis recessit. *Discedite maledicti in ignem æternum*. Vos à me non ejicio, ut pro arbitrio vestro, sicut fecistis huc usque, vivatis; ejicio vos; ut in carcerem con-

jicia-

jielamini, cujus muri ignei, pavimentum carbones & rogi, rectum ardens, aëri flammæ, catenæ & vincula igne candentia, in quo ignis intima viscera vestra penetrer, absque ullo solatio, absque refrigerio, & absque ullâ minimâ unquam cessatione.

In ignem aeternum. Omnia hic miseriarum cumulus, & quod his amplius mens vestra concipere non potest, infelicibus illis patefiet, & quasi in sententiâ contra illos à summo Judice pronuntiata contentus declarabitur, nec vel momentû ipsius executio differetur. Vix Moyses contra duos Deos rebelles Daran & Abiron loqui desit; ecce quamprimum terra sub pedibus illorum aperitur, eosque vivos deglutit. Idem *Exod. 15.* his in momento eveniet. Vix à Christo contra reprobos sententiâ erit pronuntiata, statim magna Josaphati vallis media dividetur, eosque voragine suâ absorbebit. Quod si etiam infra illos terra se non aperiret, miseri per se ipsos aperituram aliquam quaerent, ut ab oculis Dei, & fulminantis Judicis fugere possent, qui ex ipso divino suo vultu, quasi pœnarum barathrum pro rebellibus illis facere noverit. *Matth. 25. 40.* *Ibunt in supplicium aeternum.* Illuc non ducentur, nec impellentur, ne trahentur, sed ab immenso peccatorum suorum pondere pressi devolventur: *Ibunt hi in supplicium aeternum.* Ibunt in gravitatis suæ centrum, ad locum ibunt peccatis suis proportionatum, qui est Inferni barathrum, locum scilicet, in quo illi naturaliter morantur, & extra quem

in statu quodam violento quasi vi detinentur. *Ut abiret in locum suum.* Leo. *Ab. 1.* nem ajunt in foveam à Venatoribus arte præparatam delapsum, ad eod errorem suum erubescere, ut ne conspiciatur, sponte sua caveam ad hunc finem in fossâ latere præparatam, subeat. Eodem modo Peccator maximâ hac confusione, quam in peccati sui fossâ experitur, obrutus, vix aperiturâ videbit, quam in illa die Dei ira efficiet, quin absque morâ se ipsum in Infernum quasi in ignitam caveam sic præcipitatus, quæ cum sita sit in loco longissimè à cælo distante, antrû quoque erit aptissimû ad abscondendos fugitivos, quos pudet, cælum terræ tam turpiter postposuisse. *Ut abiret in locum suum.*

XVIII. Miseri ergo isti per se ipsos ibunt, ut in abyssu se occultant; ibunt autem in momento à Judicis sententiâ præcipitati, ita ut ab ea, tanquam invincibili, ne quidem temporis punctum ad appellandam concedatur, adeoque in ictu oculi omnes Reprobi in profundum dejecti erunt, quemadmodum exercitus stragem passus, simul fugit: summoque cum interitu fugatur. Hinc est, quod ubi de Christo nos legimus: *Judicabit in nationibus, implebit ruinas.* Sanctus Hieronymus ex Hebræo legerit: *Judicabit in Nationibus, implebit foveas.* Qui peccatorum ruinas implere, & cavitates, quæ in Inferno adhuc inanes supererant, complere, idem profus sonat. Id quanto cum fragore faciendum sit, quis explicare poterit? Tunc enim verò Deus, *conquassabit capita*

in terrâ multorum; quia non tantum rebellium colla humiliabit, qui sunt multi illi, sed etiam demum capita illorum confringet. Sic igitur terra ab ingenti peccatorum fœtore munda, finitæque omnium creaturarum, à pestalenti contagio per ignem purgatione, Mundus totus renovatus, tanque pulcher invenietur, ut Cœli isti à quibus nunc vigorem trahimus, & hæc terra, de qua nunc vivimus, in comparationem novi hujus Universi adduci non mereantur; *Ecce ego creo cœlos novos & terram novam, & non erunt in memoriâ priora, & non ascendent super eam.* Aër semper erit purus absque ullis nebulis & nubibus; aqua semper instar crystalli erit limpida; terra velut aurum semper erit lucida, adeoque transparens, ut cuius, quidquid in sinu suo continet, clarè inveni permixtura sit, quasi non amplius amet illos thesauros, quos olim absconditos volebat. Luna quemadmodum Sol splendebit, Sol septies splendidior erit, quam nunc est. Cœlum propter innumerabilem Stellarum multitudinem milles ornatus erit, quæ nunc propter lucis suæ debilitatem ab oculis nostris non conspiciuntur; verbo, rota natura, quasi in die festo novis induetur vestibus, eò quod tandem peccatorum jugum è collo suo excusserit, nequaquam imposterum aut iniquitati, aut iniquis Dei hostibus amplius servite teneatur. Interea Reprobi in profundissimâ sepulsi abyssu, tanquam sordes cloacæ reconditæ, nunquam grande hoc, pulcherrimumque

R. P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. II.

Mundi palatium maculare poterunt; per omnia enim sæcula possibile non erit amplius, ut vel minima ex illâ sentinâ stillare possit gutta, quæ Unversum contaminetur. Ibi à DEO & omnibus Sanctis oblivioni dati erunt quasi nunquam fuerint, aut sint, *Ad nihilum deductus est in conspectu P[er]f. 14. 5; ejus malignus.* Dupliciter annihilabuntur, & propter æternam malitiam, & propter æternam miseriam suam. Et tunc, ut ita dicam, Deus respirabit, postquam tam grave onus in tolerandis impijs deposuerit, tantamque impietatem, quam ut inquit Propheta, amplius perferre non potuit. *Non poterat Dominus ultra portare, propter malitiam studiorum vestrorum, & propter abominaciones, quas fecistis.*

XIX. Talis erit strages à Deo peccato inferenda, ultimumque Peccatorum excidium, post quod Christus omnibus Beatis associatus Spiritibus, in cœlum redibit, triumphum celebraturus, omnes post se Electos trahendo, postquam omnes Reprobos instar magnetis dispulerit, qui ab eâ parte, quæ ferrum sibi simile attrahit, ab eadem ferrum sibi contrarium arceret.

XX. Quid nunc vobis videretur Charissimi, de funesto hoc & decretorio prælio, de ultimâ hac internecione, de hoc assultu & ultimâ strage, quam peccatorum, omnesque infelices illius affectæ patientur? quis unquam amplius tam ignominiosas sequetur partes? Quis sub tam infausto militabit vexillo? Imò hoc ipso momen-

to oportet illud deserere, ut quamprimum possibile est, salutem nostram consulamus. *Nolite Misericordiam tempera perdere*, dicam cum Sancto Joanne Chryostomo. Nunc omnibus Rebellibus suis DEUS veniam offert, modò arma deponant, modò quæ alijs rapuerunt, restituant, modò obscenitates suas relinquant, modò odia è cordibus suis ejiciant, modò tandem linguam frenare incipiant. Verùm in ultimo illo die aliud non volet profectò, quàm stragem, nec facia-bitur, donec victoriosum ensem

inimicorum suorum cordibus infire-rit, ita ut nulli effugiendi locus detur. *Dies ille Domini DEI Exer-cituum, dies ultionis, ut sumat vindi-ctam de inimicis suis.* Quare omni-no desperet, qui potius magni illius diei furorẽ expectare, quàm præ-sentem Misericordiam acceptare vel-let. Quamobrem Salutem vestram pro-spicite, recenti semper memoriã te-nentes, à Deo aliquando in Judicium vos adducendos esse. *Fugite ergo à facie gladij, quoniam ultor inquitatum gladius est, & scitote esse judi-cium.*

DISCURSUS XVIII.

Pœnæ Inferni Peccati Mortalis Gravitatem ostendunt.

Rursum fuere In-ventiones, quibus Dionysij Tyranni crudelitas ingenio-sam se demonstra-re voluit. Sed in-ter omnes primum sibi locum vendi-cat famosus ille carcer, qui ad simili-tudinem auriculæ exstructus fuit, ut per parvum illud foramen, quod è superiore fornacis parte promine-bat, facilius incarcerationum voces, la-menta & stridores audiri possent, ut si Rei non essent, lamentando inibi fieri deberent. Ah utinam infernalis car-cer etiam ad hanc normam constru-ctus esset! Optarem, ut quivis homi-num aure ad carcerem illum applica-

tâ inconsolabilium illarum anima-rum querelas facile intelligere posset, adeoque tam fundatam & fidelem in-de relationem haberet, quæ sufficeret, ut inde sibi caveret. At ne talem relationem desiderare velimus, Fides prævertit, utpote quæ ipsamet ex altero Mundo nova magis authentica, infelicis illius regionis adfert, quæ omnium malorum locus appellatur: *Locum tormentorum*. In hoc rei vere satur cardo, ut sincerissimis illius informationibus mentem advertere velimus: quod vos rogo, ut nunc præteritis, dum jam ad illa referenda me accingo, obtineamque à vobis, ut tandem peccatum unicam damnatio-nis, de quâ audituri estis, causam, imò